

Jainkoxka

USAIN GOZOKO GOMA edo erre-txin lurrintsua ematen du likidanbarrak (*Liquidambar styraciflua*), anbar likidoa alegia. Berari zor dio izena: *liquidambar* hitzak hori dio, anbar likidoa, eta, gainera, burlaiz bezala, anbarra dariola dio *styraciflua*-k. Argi dago, XVII. mendean izena jarri ziotenean, darion anbarragatik nabarmena zela zuhaitz hau. Ameriketako indiarrei, txeroki eta abarri galdetu behar! Baltsamo eta botika gisa gurtzen dute.

Ikusgarria du udazkena likidanbarrak: arrosa, horia, larua, laranja-kara, gorria, gorrindola, purpura... Kolore festa izugarria. Gure paisaian udazkenak gutxitan erakusten digun gorriaren kide koloreena. Zabiltzan inguruan baten bat bizi bada, laster sumatuko duzu. Forma ere deigarria du: luzea, gaztetan zorrotza, gero zabalxeagoa. Adarretan, azalean, artelazki edo kortxo itxurako handitsu luzeak ditu, zumar (*Ulmus* sp.) batzuek ere izaten dituztenak bezalakoak.

Forma geometriko garbia eta kolore festa begitango erakargarria izateak izugarri lagundu dio. Naturalki lorez lore, fruituz fruitu, haziz hazi sekula iristea imajinatu ere egingo ez lukeen tokietan aldatu da, munduko lurralde epel guztietan. Paisajista eta arkitektoen makina bat proiektutan ikusiko duzu. Diseinatzaileek gurtzen

JEAN-POL GRANDMONT-CC BY SA

Goian, likidanbarra loratzen. Eskuinean, ale bat parke natural batean; gorri kolorekoa da.

duten zuhaitza da, jainkoxka.

Azaletik sortzen da, batik bat, anbarra edo goma. Ur hotzetik ur berora, eta hotzera eta berora ibilita, ongi beratu eta zanpatuz kentzen zaio esentzia. Goma horrek lehenagotik ezagunak ziren beste zuhaitz batzuen gomen tankera du, nonbait. *Stirax* generoko zuhaitzena. Hortik jarri zioten *styraciflua* abizena.

Inondik ere, egun hainbeste erabiltzen den estireno plastikoak,

hidrokarburoetatik eratorritako estirenoak ere, *Stirax* horri zor dio izena. Zuhaitz horietatik lortu baituzten lehenik. Hurrengo jorurta jan eta bere potoa birziklatzera botatzen duzunean, gogoratu zuhaitz gomagileaz. Eta egun hauetan, zuhaitz luze txorrotzak gorri-gorri ikusten dituzunean, udazkenari geurean gerarazteko piztu diren semaforoak dira. ■

SHANE VAUGHN-CC BY

Goizper Group
Elkarlanean garatzen

Goizper, 50 urte baino gehiago, handitzen, berritzen eta gizarte eta ingurumenarekin konprometituta.

www.goizper.com Tel. 943 786 000

GOIZPER
ZURE KIDEA POTENTZI
TRANSMISIOKO OSAGAIAITAN

Goizper
Ihinzadura
ZURE KIDEA POTENTZI,
IHINZADURA ZEHATZA.

MATARI iK
OSATU iK

Goizper
Bioteknologia
NATURAN INSPIRATUA

INFORMATIKETA
CABE